

VÄRDEBÄRANDE UTTRYCK OCH KARAKTÄR

Bilaga 1 till planbeskrivning för
Sandviken, etapp 2

SAMMANFATTNING

Bebyggelsens tydliga årsringar förmedlar berättelsen om hur området har utvecklats och vuxit fram kring sekelskiftet 1900 och 1900-talets första årtionden. Såväl byggnader som lador och uthus med omgivande uppvuxna trädgårdar är viktiga element som skapar förståelse för området som helhet.

Anna Fredriksson, Planarkitekt
Märta Fröjd, Biträdande planarkitekt
Emma Tibblin, Stadsantikvarie

2024-05-06

Innehållsförteckning

Särskilt värdefulla byggnader	3
Värdebärande uttryck och karaktär	3
Klassificerade byggnader och fastigheter	4
Område 1	6
Rävlöt 1:2, Prästgården.....	6
Bränntorp 1:10	9
Område 2.....	10
Vinberga 3:1, Bussholm, f.d. Bussholms handelsträdgård	10
Vinberga 1:15, Karlsborg.....	13
Vinberga 1:66, Stenkulla	16
Vinberga 1:18, Andersberg	17
Vinberga 1:12, Molinelund	19
Vinberga 1:20, Backa	21
Vinberga 1:11, Viksberg.....	23
Vinberga 2:16, Karlsro	24
Vinberga 2:19, Lindesberg	25
Vinberga 2:10, Lindesberg	26
Vinberga 2:17, Enbacka	27
Bränntorp 2:3, Lundberga, f.d. Lundberga handelsträdgård.....	28
Område 3.....	29
Björnfoten 1:54, Björnfotens gård, tidigare Björnfotetorp.....	29
Björnfoten 1:59	32
Björnfoten 1:53, Lunda	33
Björnfoten 1:58	34
Björnfoten 1:6, Gustenlund	35
Vinberga 3:2, Mariedal	37
Vinberga 1:22, Solhöjden.....	38
Vinberga 1:70, Starberga.....	39
Vinberga 1:67	39
Område 4.....	40
Väsby 1:209 (tidigare 1:66), Österäng.....	41
Väsby 1:105, Österäng	44

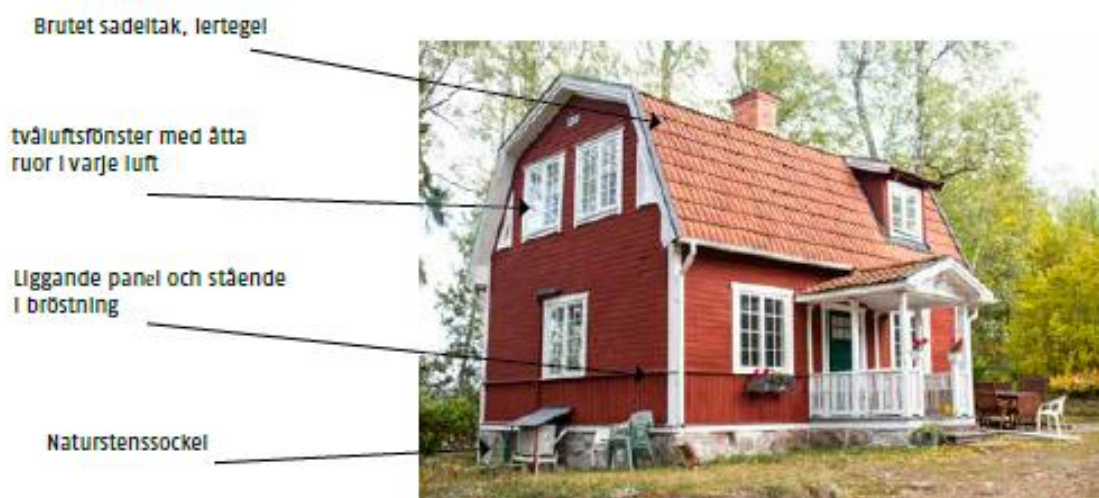
Norrlöt 1:26, Furudal.....	46
Norrlöt 1:3, Rosenberg, Rosenbergs handelsträdgård.....	48
Norrlöt 1:18, Rosenberg.....	49
Norrlöt 1:2, Anneberg.....	49
Område 5.....	50
Väsby 1:29, Kämparo.....	51
Väsby 1:24, trädgårdsmästarebostad, tidigare Kämparo.....	52
Område 6	53
Väsby 1:92, Tegelbruket	53

Särskilt värdefulla byggnader

Värdebärande uttryck och karaktär

Enligt PBL 8 kap 13§ får en byggnad eller en fastighet som är särskilt värdefull inte förvanskas. All bebyggelse omfattas av varsamhetskravet enligt PBL 8 kap. 17. Bestämmelsen gäller oavsett om byggnaden har ett särskilt kulturhistoriskt värde eller inte.

Värdebärande uttryck och karaktärsdrag har identifierats i genomförd kulturmiljöinventering, WSP, 2023.

Figur 1 Exempel på egenskaper och karaktärsdrag. Källa: Kulturmiljöutredning, Sandviken, 2020.

Bärande berättelser

Bärande berättelser i området utgörs av trädgårdsmästerierna, lantbruksegendomarna, tegelbruket och prästgården samt sekelskiftets sommarnöjen.

Handelsträdgårdarna, jordbruksfastigheterna och arbetarbostäderna berättar om näringsverksamheten i Mälarens närhet som växte fram samtidigt som hushållens självförsörjningsgrad minskade och allt fler människor blev tvungna att köpa mat.

Figur 2 Karta över Ytterenhörnas handelsträdgårdar de senaste 100 åren.

Källa: Norrlöt 100 år, Enhörna Hembygdsförening, skriftserie nr. 19, 2015

Trädgårdsmästerier växte fram i samband med att ångbåtstrafiken skapade helt nya förutsättningar för transporter av varor. Närheten till Sandviksvägen och i fortsättningen ångbåtsbryggan med reguljär båttrafik till marknaden i Stockholm bidrog till utvecklingen.

Från 1910-talet och framåt fanns tiotal trädgårdsmästerier verksamma i närområdet, varav 8 är belägna inom planområdet. Dessa är Rosenberg, Rosendal, Furudal, Lugnet, Lundberga, Bussholm, Vårbacka och Karlsborg. Ingen trädgårdsmästerierna inom planområdet är verksam idag, även om ett stort växthus med panncentral finns kvar på Lundberga. Kvarvarande trädgårdsmästarvillor, jordkällare, uthus, växthus och lador, jämte uppvuxna fruktträdgårdar förmedlar den historiska berättelsen.

Flera fastigheter bär fortfarande ålderdomliga namn. De ålderdomliga namnen utgör en del av berättelsen av områdets framväxt.

Klassificerade byggnader och fastigheter

Det gemensamma för samtliga fastigheter är att bebyggelsens placering på fastigheten samt den uppvuxna trädgården bidrar till ett högt miljöskapande värde. Uppvuxna trädgårdar med träd, buskar och planteringar bidrar även till den biologiska mångfalden och höga ekologiska värden.

Bebyggelsens tydliga årsringar förmedlar berättelsen om hur området har utvecklats och vuxit fram kring sekelskiftet 1900 och 1900-talets första årtionden. Såväl byggnader som lador och uthus med omgivande uppvuxna trädgårdar förmedlar berättelsen om hur integrerat vardagslivet var med jordbruket.

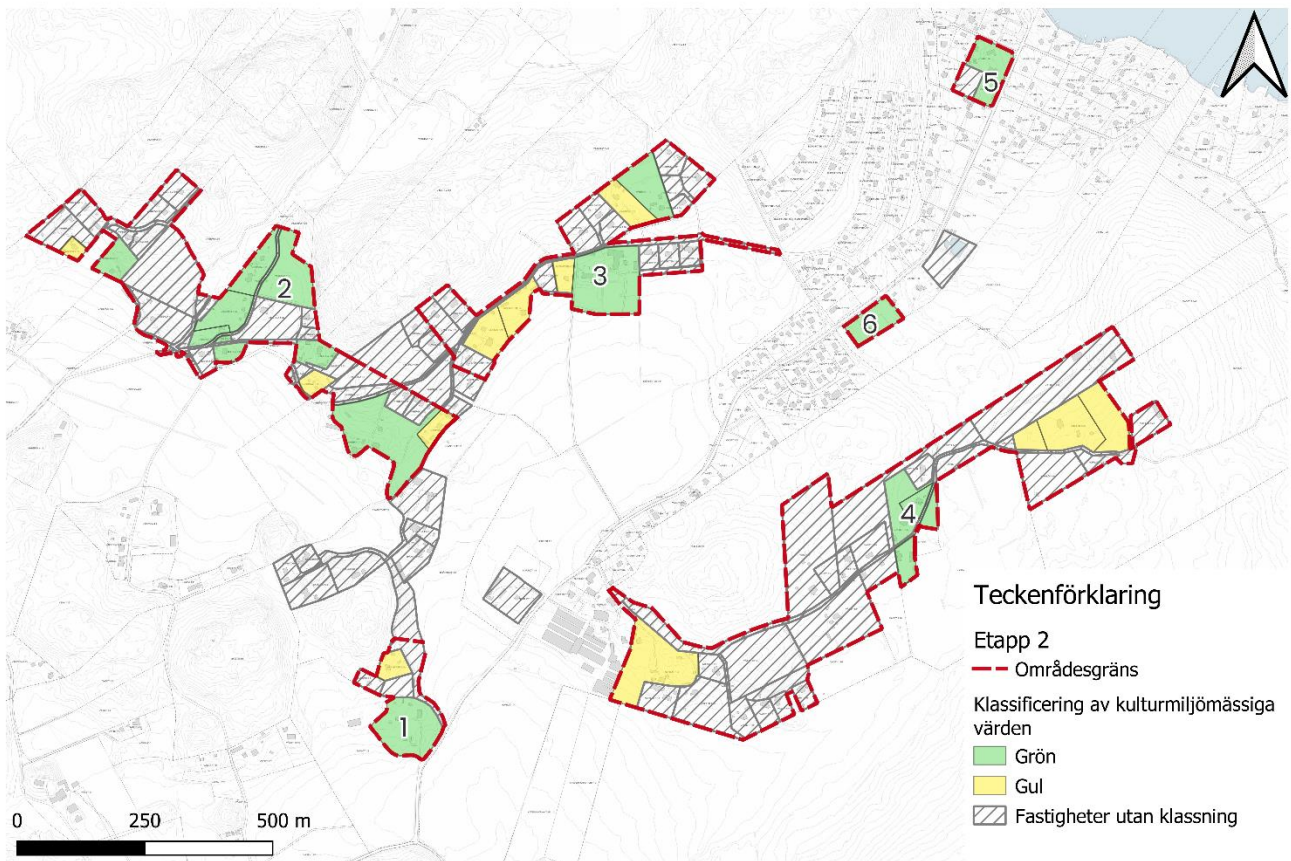
Byggnader, bebyggelseområden och allmänna platser som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får inte förvanskas. Det gäller även tomter som omfattas av kulturvärden i detaljplan eller områdesbestämmelser.

Utöver kulturmiljöanalys har en värdering av befintlig bebyggelse utförts inom planprojektet. I genomförd kulturmiljöanalys och i detta dokument lyfts ett antal byggnader och fastigheter fram som anses ha så stora lokalthistoriska värden att de anses ha kulturhistoriska värden av betydelse för områdets kulturlandskap och identitet. Varsamhetsbestämmelser har angetts i detaljplanen för att säkerställa att de kulturhistoriska värdena är fortsatt avläsbara.

Det kan finnas ytterligare murar och jordkällare i området som ännu inte identifierats. Murar och jordkällare bör betraktas som övrig kulturhistorisk lämning oavsett om de är återfunna och markerade eller inte. Murar kan även omfattas av biotopskydd och/eller skogsvårdslagen.

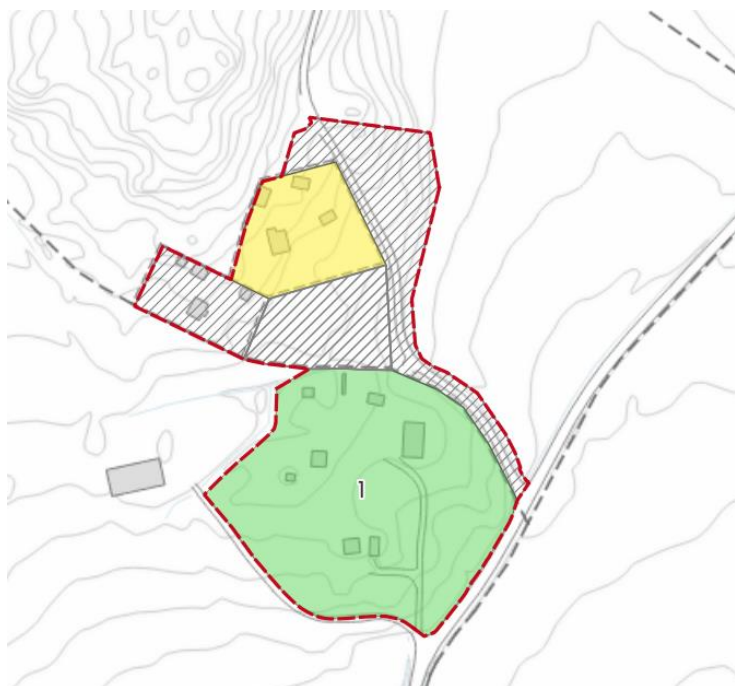
Vid renovering av klassificerad bebyggelse bör antikvarisk expertis kontaktas.

För att underlätta orienterbarheten i detta dokument har en områdesindelning gjorts, se figur 3.

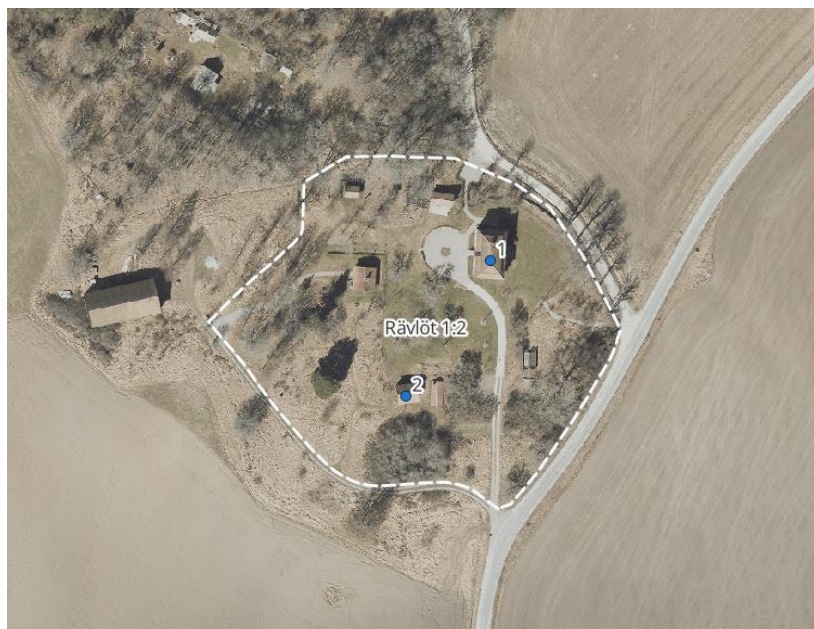
Figur 3 Fastigheter med höga miljömässiga och/eller kulturmiljömässiga värden.

Område 1

Figur 4 Fastigheter inom område 1 innefattar prästgården Rävlot 1:2 med invidliggande fastigheter Brännertorp 1:1, 1:9 och 1:10. På samtliga fastigheter löper stenmurar såväl vid väggkanten som inne på själva fastigheterna. På Brännertorp 1:1 finns även en äldre husgrund. Samtliga murar och husgrund är skyddade med planbestämmelse (k)

Rävlot 1:2, Prästgården

Figur 5 Fastigheten Rävlot 1:2. Fastigheten har två värdefulla byggnader, nr. 1–2.

Värdebärande karaktärsdrag

Rävlöt är belagt som bostadsställe sedan sent 1400-tal. År 1678 blev Rävlöt kaplansgård. En ny mangårdsbyggnad uppfördes vid Rävlöt år 1825 men den revs inför uppförandet av den nuvarande huvudbyggnaden år 1931. Byggnadens utformning är influerad av herrgårdsarkitektur, ståndsmässigt nog för en prästgård.

Huvudbyggnaden vid Rävlöt är väl synlig i det vidsträckta landskapet.

Prästgården som bebyggelsemiljö har en välbevarad karaktär och betraktas som särskilt värdefull. Fastigheten som helhet utgör en värdefull kulturmiljö. Såväl miljön som byggnader omfattas skyddsbestämmelser i plan som skyddar deras karaktär. Prästgårdens huvudbyggnad uppfördes 1931 och är en trävilla i två våningar.

Fastigheten får ej avstyckas inom planlagt område.

Huvudbyggnad, byggnad nr. 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel. Takutformningen ska vara lika befintligt, valmat och brutet säteritak.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel med breda hörnfoder.
- Byggnadens fönster ska till form, material och indelning vara lika de befintliga. Fönster av tvåluftstyp med tre rutor per luft.
- Byggnadens sockel ska vara av gjuten, spritputsad grund.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 6 Huvudbyggnad, byggnad nr. 1

Figur 7 Bild av Rävlöt från 1940-talet. Källa: Torekällbergets bild databas

Gäststuga, f.d. uthus, byggnad nr. 2

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av falurött timmer, ej infodrad.
- Byggnadens fönster ska till form, material och indelning vara lika de befintliga fönstren eller i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 8 Gäststuga, f.d. uthus, byggnad nr. 2

Mur runt Rävlot

Vägledande råd:

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 9 Mur som omger Rävlots Prästbostad. I förgrunden syns nyplanterade träd som kompletterar allén

Bränntorp 1:10

Figur 10 Fastigheten bränntorp 1:10. Fastigheten har en värdefull komplementbyggnad som bidrar till det miljömässiga värdet.

Bränntorp 1:10, komplementbyggnad, byggnad nummer 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material och färgsättning.
- Fasaden ska vara av stående träpanel

Figur 11 Komplementbyggnad nr. 1 på Bränntorp 1:10

Bränntorp 1:10, mur

Vägledande råd:

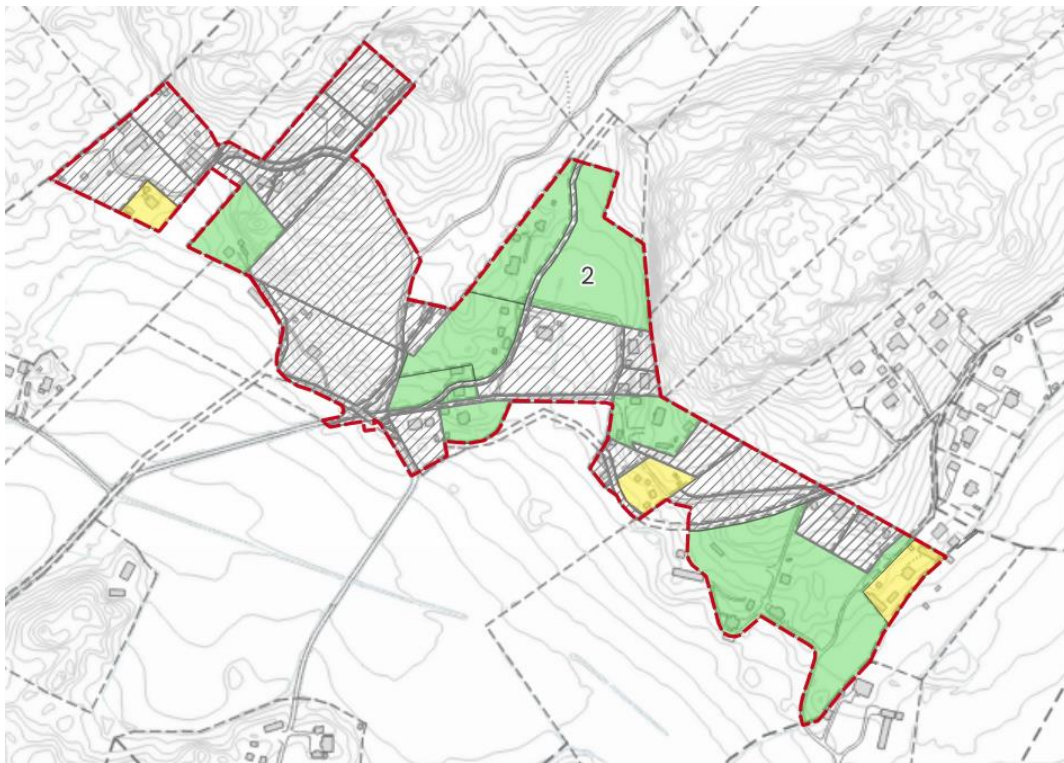
- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 12, Mur med värdebärande uttryck på Bränntorp 1:10

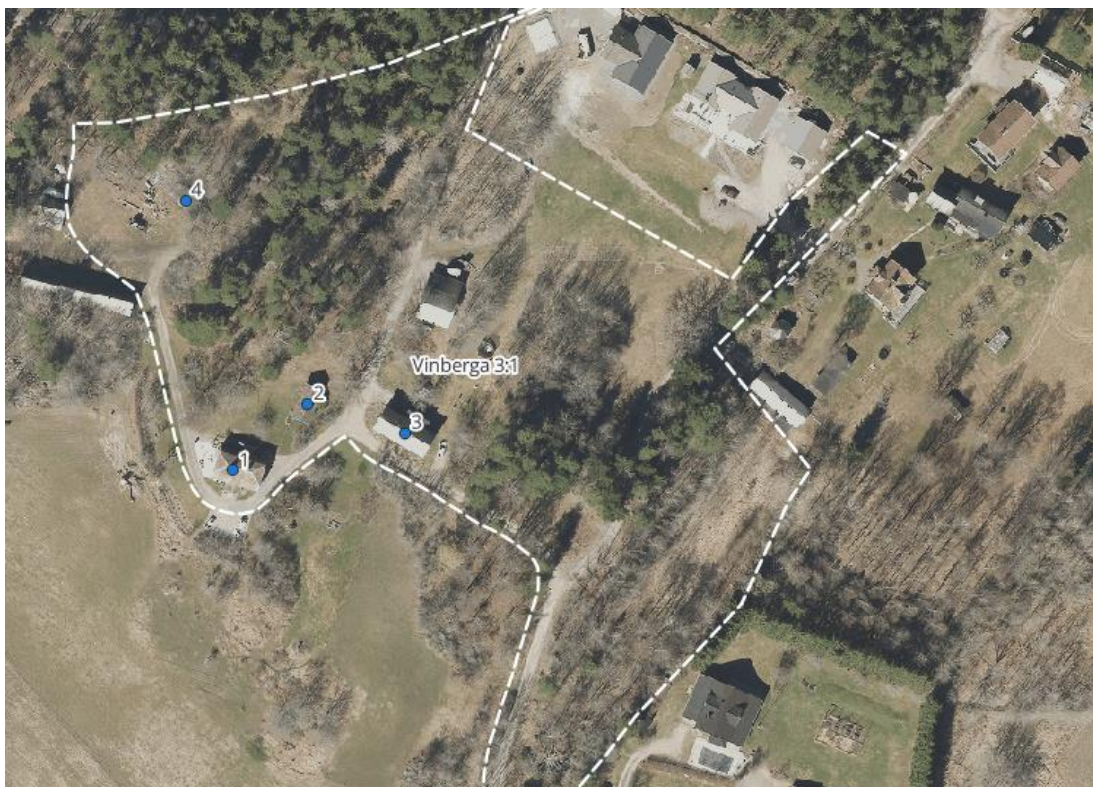

Område 2

Figur 13 Område 2 består av Bussholm – tidigare handelsträdgård, Karlsborg/Sörgården, Stenkulla, Andersberg, Molinelund, Backa, Viksberg, Karlsro och Lindesberg.

Vinberga 3:1, Bussholm, f.d. Bussholms handelsträdgård

Figur 14 Fastigheten Vinberga 3:1. Fastigheten har flera värdefulla byggnader, nr. 1–4.

Värdebärande karaktärsdrag

Bussholms handelsträdgård med växthus var verksam i ca. 30 år, under perioden 1945 – 1975. Handelsträdgården producerade bland annat: Frukt, så som nätmelon, Grönsaker (sallad och rädisor), bär (jordgubbar), plantor och blommor (krysantemum och dahlior). Det har även funnits ett musteri på fastigheten.

Fastigheten delas naturligt av en infartsväg. Det finns flera bostadshus på fastigheten. Fastigheten är därför möjlig att avstycka.

Bussholm, Vinberga 3:1, byggnad nr. 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Takutformningen ska vara lika befintligt.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 15 Bussholm, Vinberga 3:1, byggnad nr. 1

Bussholm, Vinberga 3:1, byggnad nr. 2

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 16 Vinberga 3:1, byggnad nummer 2

Bussholm, Vinberga 3:1, byggnad nr. 3

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner (bortsett från inverkan av tilläggsisolering), material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel.
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 17 Vinberga 3:1, byggnad nr. 3

Bussholm, Vinberga 3:1, komplementbyggnad nr 4

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner och färgsättning
- Fasaden ska vara av stående plank

Figur 18 Vinberga 3:1, komplementbyggnad nr. 4

Vinberga 1:15, Karlsborg

Figur 19 Fastighet Vinberga 1:15, Karlsborg med värdefulla byggnader 1–3.

Värdebärande karaktärsdrag

Åkermarken/odlingsmarken öster om bebyggelsen är viktig för landskapsbilden och områdets karaktär. Fram tills åtminstone 1970-talet fanns en fruktträdgård längst upp i norr.

Figur 20 Vinberga 1:15, Karlsborg. Bebyggelse i förhållande till odlingsmark.

Karlsborg, Vinberga 1:15, byggnad nr. 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 21 Karlsborg, Vinberga 1:15, byggnad nr. 1

Karlsborg, Vinberga 1:15, byggnad nr. 2

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara träpanel utan locklist med inslag av synlig stomme i delar.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 22 Karlsborg, Vinberga 1:15, byggnad nr. 2

Karlsborg, Vinberga 1:15, byggnad nr. 3

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel.
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 23 Karlsborg, Vinberga 1:15, byggnad nr. 3

Karlsborg, Vinberga 1:15, jordkällare

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner samt material.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 24 Kallmurad jordkällare, Karlsborg, Vinberga 1:15

Karlsborg, Vinberga 1:15, mur

Vägledande råd:

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 25 Kallmurad mur, Karlsborg, Vinberga 1:15

Vinberga 1:66, Stenkulla

Figur 28 Område för fastighet Vinberga 1:66, Stenkulla.

Stenkulla, Vinberga 1:66, byggnad nr. 1

Figur 26 Stenkulla, Vinberga 1:66, byggnad nr. 1

Figur 27 Stenkulla, Vinberga 1:66, byggnad nr. 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel. Fasadens indelning samt dekorativa element ska bibehållas.
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för
- Byggnaden får inte rivas.

Vinberga 1:18, Andersberg

Figur 29 Fastighet Vinberga 1:18, med byggnad nr. 1–2.

Andersberg, Vinberga 1:18, byggnad nr. 1

Andersberg har tidigare ägts av tecknaren Rudolf Pettersson som även brukar omnämnas som 91:an Karlssons skapare.

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av fasspontad träpanel i stående samt liggande riktningar. Fasadens indelning samt dekorativa element ska bibehållas.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 30 Andersberg, Vinberga 1:18, byggnad nr. 1

**Andersberg, Vinberga 1:18,
komplementbyggnad nr. 2**

Komplementbyggnad, vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt färgsättning.
- Fasaden ska vara av stående träpanel

*Figur 31 Andersberg, Vinberga 1:18,
komplementbyggnad nr. 2*

Andersberg, Vinberga 1:18, mur

Stenmur, vägledande råd:

- Stenmur ska bevaras till sin utformning med murad stenmur av tuktad sten.

Figur 32 Andersberg, Vinberga 1:18, stenmur och plank

Vinberga 1:12, Molinelund

Figur 33 Karta över fastigheterna Vinberga 1:12 med byggnaderna 1—2.

Molinelund, Vinberga 1:12, huvudbyggnad nr.1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel.
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 34 Molinelund, Vinberga 1:12, huvudbyggnad nr. 1

**Molinelund, Vinberga 1:12,
komplementbyggnad nr. 2**

Komplementbyggnader, vägledande råd:

- Byggnaderna ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av träpanel

*Figur 35 Molinelund, Vinberga 1:12,
komplementbyggnader nr. 2*

Molinelund, Vinberga 1:12, jordkällare

Jordkällare, vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 36 Molinelund, Vinberga 1:12, jordkällare

Molinelund, Vinberga 1:12, mur

Jordkällare, vägledande råd:

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 37 Molinelund, mur

Vinberga 1:20, Backa

Figur 38 Fastighet Vinberga 1:20 med byggnad 1–2.

Backa, Vinberga 1:20, huvudbyggnad

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av stående locklistpanel. På gavlarnas överdel ska timret ligga i dagen. Fasadens indelning samt dekorativa element ska bibehållas.
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 39 Backa, Vinberga 1:20, byggnad nr. 1

Backa, Vinberga 1:20, Lada

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av stående träpanel med kallmurade inslag. Fasadens indelning samt dekorativa element ska bibehållas.
- Byggnadens fönster och dörrar ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren och dörrarna eller motsvarande byggnadens tillkomsttid
- Byggnaden får inte rivas.
-

Figur 40 Backa, Vinberga 1:20, lada nr.2

Backa, Vinberga 1:20, mur

Vägledande råd:

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 41 Backa, Vinberga 1:20, mur

Vinberga 1:11, Viksberg

Figur 42 Område för fastighet Vinberga 1:11, Viksberg med en värdefull komplementbyggnad.

Viksberg, Vinberga 1:11, byggnad nr. 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av synligt timmer.
- Byggnadens fönster och dörrar ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren och dörrarna.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 44 Vinberga 1:11, byggnad nr. 1

Figur 43 Påmålad ytterdörr, Viksberg 1892.

Vinberga 2:16, Karlsro

Figur 45 Fastighet Vinberga 2:16 med en värdefull byggnad.

Värdebärande karaktärsdrag

På Vinberga 2:16 finns en välbevarad byggnad med för området typiska liggande rombiska fönster. Hela fastigheten med uppvuxna fruktträd och integral grönska mellan åkermark och kvartersmark har högt kulturmiljömässigt värde.

Karlsro, Vinberga 2:16, huvudbyggnad

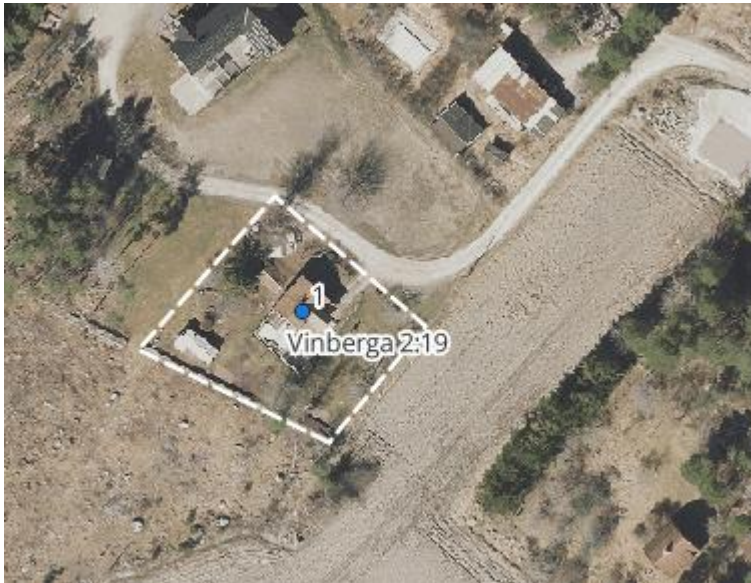
Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av liggande träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren eller i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 46 Vinberga 2:16

Vinberga 2:19, Lindesberg

Figur 47 Område för fastigheten Vinberga 2:19, Lindesberg.

Värdebärande karaktärsdrag

Fastigheten har högt kulturmiljömässigt värde med synligt läge ut mot åkermarken. Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Lindesberg, Vinberga 2:19, huvudbyggnad

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, och material.
- Taktäckning ska vara av rött tegel
- Byggnadens fönster och dörrar ska till form och indelning vara motsvarande byggnadens tillkomsttid

Figur 48 Vinberga 2:19, Lindesberg

Lindesberg, Vinberga 2:19, jordkällare

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 49 Vinberga 2:19, jordkällare

Lindesberg, Vinberga 2:19, mur

Vägledande råd:

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 50 Vinberga 2:19, mur

Vinberga 2:10, Lindesberg

Lindesberg, Vinberga 2:10, mur

Vägledande råd:

- Kallmurad mur ska behållas
- till sin utformning

Figur 51 Vinberga 2:10, mur

Vinberga 2:17, Enbacka

Figur 52 Fastighet Vinberga 2:17, på fastigheten finns byggnaderna 1–3 vilka utgörs av en timrade komplementbyggnader i form av gäststuga, garage och lekstuga

Enbacka, Vinberga 2:17, gäststuga nr.1

Vägledande råd

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara synligt timmer
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren eller i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 53 Vinberga 2:17, gäststuga nr. 1

Enbacka, Vinberga 2:17, garage nr.2

Vägledande råd

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara synligt timmer med murade partier av hamrad sten
- Byggnadens dörrar ska vara lika de befintliga.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 54 Vinberga 2:7, garage nr. 2

Enbacka, Vinberga 2:17, lekstuga nr. 3

Vägledande råd

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara synligt timmer
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 55 Vinberga 2:7, lekstuga nr. 3

Bränntorp 2:3, Lundberga, f.d.

Lundberga handelsträdgård

Lundberga handelsträdgård var verksam i 30 år, under perioden 1945–1975.

Handelsträdgården producerade bland annat: Gladiolus och gurkor. Jordkällaren är en del av den bärande berättelsen i området.

Lundberga, Bränntorp 2:3, jordkällare

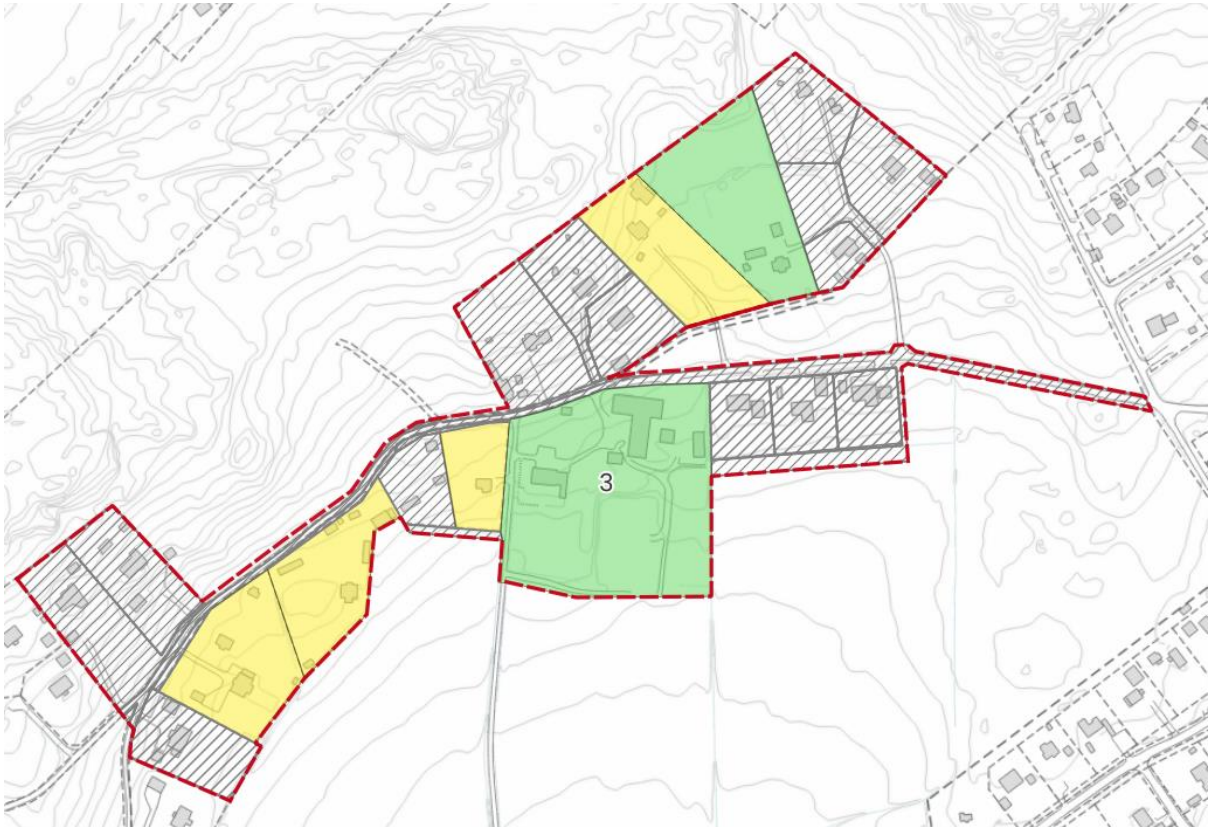
Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 56 Bränntorp 2:3 med Jordkällare

Område 3

Figur 57 Område 3 domineras av Björnfotens gård där ladugård med komplementbyggnader bär tydliga spår av Löfvenskiölds lantbruksarkitektur. Detaljer så som fönster och dörrar finns återgivna i skriften "Lantmanna-Byggnader". Omgivande bebyggelse är väl synlig i landskapet och bidrar starkt till upplevelsevärdet.

Björnfoten 1:54, Björnfotens gård, tidigare Björnfotetorp

Figur 58 Fastigheten Björnfoten 1:54. Fastigheten har flera värdefulla byggnader, nr. 1–5.

Björnfoten, Björnfoten 1:54, Byggnad nr. 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av puts i tidstypisk kulör.
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 59 Björnfoten 1:54, Byggnad nr. 1

Björnfoten, Björnfoten 1:54, byggnad nr. 2

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av liggande och stående träpanel utan locklist. Fasadens indelning samt dekorativa element ska bibehållas.
- Byggnadens fönster och dörrar ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren och dörrarna.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 60 Björnfoten 1:54, Byggnad nr. 2

Björnfoten, Björnfoten 1:54 Byggnad nr. 3

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av synligt silikat tegel och stående träpanel. Fasadens indelning samt dekorativa element ska bibehållas.
- Byggnadens fönster och dörrar ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren och dörrarna eller motsvarande byggnadens tillkomsttid
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 61 Björnfoten, Björnfoten 1:54, byggnad nr. 3

Björnfoten, Björnfoten 1:54, Uthus nr. 4

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av liggande och stående träpanel. Fasadens indelning samt dekorativa element ska bibehållas.
- Byggnadens fönster och dörrar ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren och dörrarna eller motsvarande byggnadens tillkomsttid
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 62 Björnfoten, Björnfoten 1:54, Uthus nr. 4

Björnfoten, Björnfoten 1:54, Uthus nr. 5

Vägledande råd:

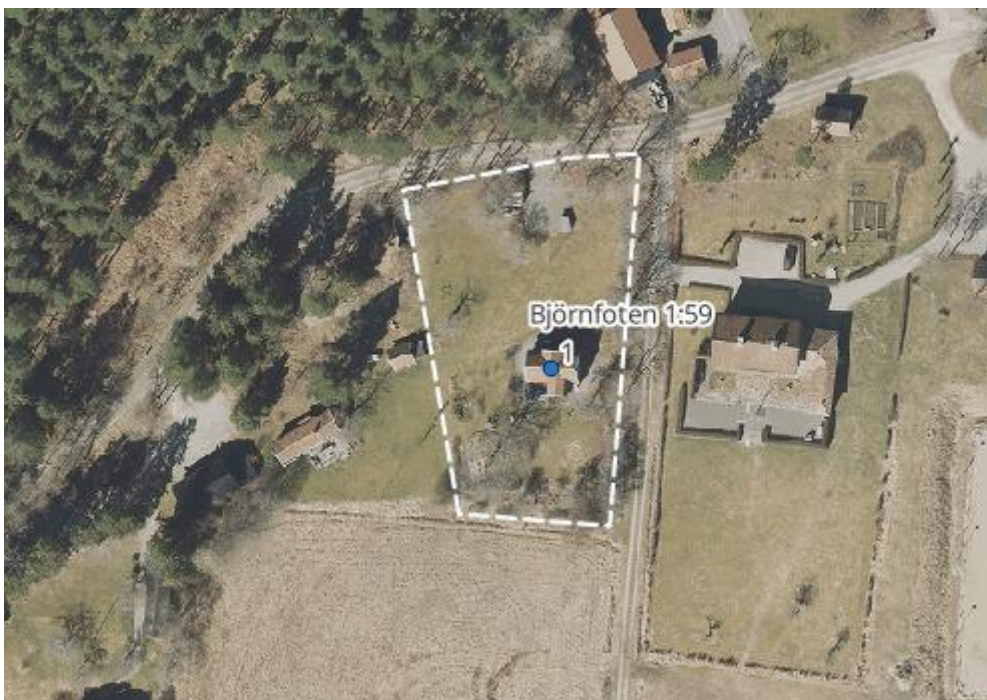
- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel
- Fasaden ska vara av stående träpanel. Fasadens indelning ska bibehållas.
- Byggnadens fönster och dörrar ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren och dörrarna eller motsvarande byggnadens tillkomsttid

Figur 63 Björnfoten, Björnfoten 1:54, Uthus nr. 5

Björnfoten 1:59

Figur 64 Fastigheten Björnfoten 1:54. Fastigheten har 1 värdefull byggnad. Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Björnfoten, 1:59, huvudbyggnad

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Takutformningen ska vara lika befintligt.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid

Figur 65 Björnfoten 1:59, huvudbyggnad

Björnfoten 1:53, Lunda

Figur 66 Fastigheten Björnfoten 1:53. Fastigheten har 1 värdefull byggnad.

Lunda, Björnfoten 1:53, uthus

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av stående träpanel
- Byggnadens dörrar ska till form och indelning vara lika de befintliga

Figur 67 Björnfoten 1:53, uthus

Björnfoten 1:58

Björnfoten 1:58, huvudbyggnad

Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid

Figur 68 Björnfoten 1:58, huvudbyggnad

Björnfoten 1:58, Jordkällare

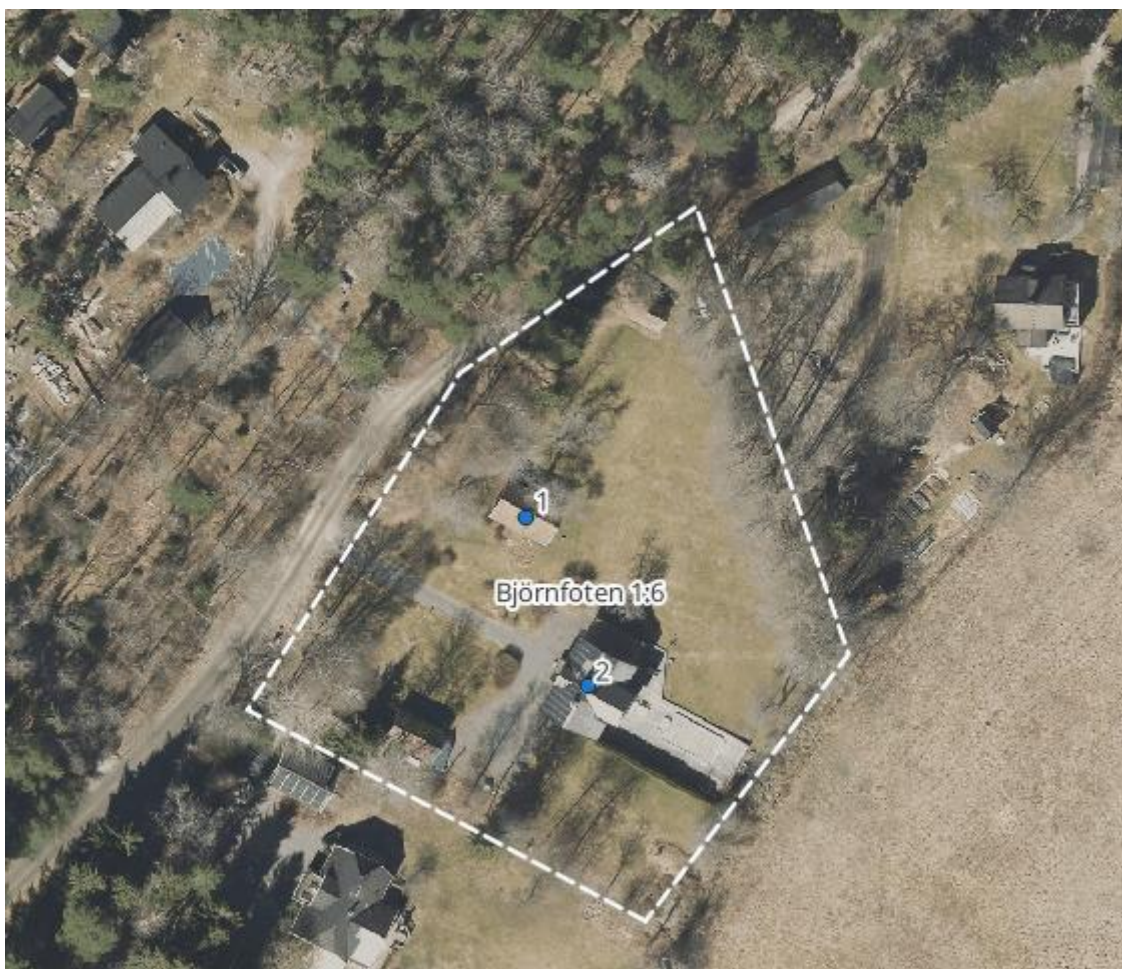
Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 69 Björnfoten 1:58, Jordkällare

Björnfoten 1:6, Gustenlund

Figur 70 Fastigheten Björnfoten 1:6 har två bostadshus. Det mindre bostadshuset har särskilt stor betydelse för områdets kulturmiljömässiga värden.

Gustenlund, Björnfoten 1:6, mindre bostadshus

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av liggande träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren.
- Byggnaden får inte rivas.

*Figur 71 Björnfoten 1:6, Gustenlund.
Bostadsbyggnad som omfattas av
varsamhetsbestämmelse. Baksida av
byggnad nr. 1.*

*Figur 72 Björnfoten 1:6, Gustenlund.
Bostadsbyggnad som omfattas av
varsamhetsbestämmelse. Byggnad nr. 1.*

Gustenlund, Björnfoten 1:6, större bostadshus

Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av liggande träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid

*Figur 73 Byggnader på Björnfoten 1:6,
Gustenlund. Till höger är huvudbyggnaden
nr. 2.*

Vinberga 3:2, Mariedal

Figur 74 Fastigheten Vinberga 3:2., Mariedal. Den ursprungliga huvudbyggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Mariedal, Vinberga 3:2, lada

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av stående träpanel och synlig timmerstomme.

Figur 75 Vinberga 3:2, Mariedal, lada nr. 1

Mariedal, Vinberga 3:2, huvudbyggad

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid.

Figur 76 Vinberga 3:2, Mariedal. Huvudbyggnad nr. 2.

Vinberga 1:22, Solhöjden

Figur 77 Område för fastigheten Vinberga 1:22. Byggnad nr1. uppfördes 1921 och är tillbyggd i omgångar. Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Solhöjden, Vinberga 1:22, huvudbyggnad

Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av liggande träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid

Figur 78 Solhöjden, Vinberga 1:22. Huvudbyggnad nr. 1.

Vinberga 1:70, Starberga

Figur 79 Område för fastigheten 1:70. Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Starberga, Vinberga 1:70, huvudbyggnad nr. 1

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av stående träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 80 Vinberga 1:70. Hudbyggnad nr. 1.

Vinberga 1:67

Vinberga 1:67, Jordkällare

Vägledande råd:

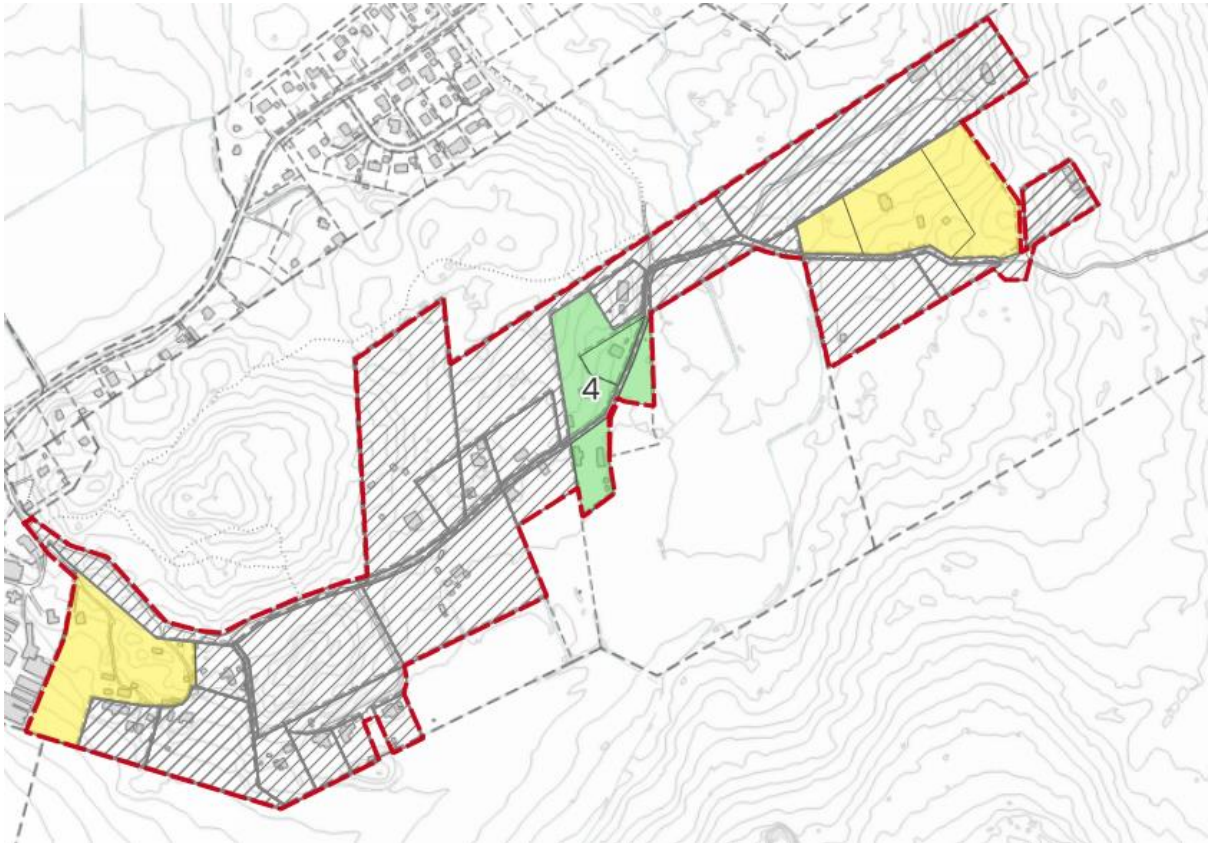
- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 81 Vinberga 1:67, jordkällare

Område 4

Figur 82 I område 4 bildas en hel miljö av till området flyttade timmerstugor som berättar om den tidens ideal. Här finns även avläsbara spår av två tidigare handelsträdgårdar.

Väsby 1:209 (tidigare 1:66), Österäng

Figur 83 Fastigheten Väsby 1:66. Fastigheten har flera värdefulla byggnader, nr. 1–5.

Österäng, Väsby 1:66 (1:209), byggnad nr. 1

Enligt uppgift är byggnad nummer 13 en av områdets äldsta byggnader. Byggnaden är tillbyggd i omgångar. Den äldsta delen, närmast vägen har en stomme av rödstensblock.

Vägledande råd, byggnad

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av vit puts.
Tillbyggnadens fasad ska vara av träpanel
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 84 Väsby 1:66, byggnad nr. 1.

Österäng, Väsby 1:209, huvudbyggnad nr. 2

Enligt uppgift är huvudbyggnaden flyttad till fastigheten omkring år 1950. Byggnaden kan ursprungligen ha utgjort annex till rådhuset. Spekulationer finns gällande att ett av rummen i byggnaden kan ha använts som den gamla finkan där det ryktas att Bellman tillbringade en natt i fyllecell. Dessa uppgifter har inte verifierats. På väggarna i matsalen finns inristade namn och initialer.

Att flera timrade byggnader flyttats till denna och flera närliggande fastigheter bidrar till såväl upplevelsevärdet som den historiska berättelsen. Den samlade bebyggelsen har ett stort miljömässigt värde.

Vägledande råd, huvudbyggnad

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Synlig timmra samt stående panel och knutbrädor. Tillbyggnadens fasad ska vara av träpanel i stående riktning.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara i enlighet med ursprunglig karaktär i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 85 Väsby 1:66, huvudbyggnad nr. 2.

Österäng, Väsby 1:209 (1:209), komplementbyggnad nr. 3

Vägledande råd, Komplementbyggnad

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara synligt timmer
- Byggnadens dörrar och fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga

Figur 86 Väsby 1:66, komplementbyggnad nr. 3.

Österäng, Väsby 1:209, komplementbyggnad nr. 4

Vägledande råd, Komplementbyggnad

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska av stående träpanel

Figur 87 Väsby 1:66,
komplementbyggnad nr. 4.

Österäng, Väsby 1:209, Snickeri, byggnad nr. 5

Enligt uppgift har snickeriet nedflyttat från Städa i Jämtland. Byggnaden var ursprungligen ett bostadshus.

Vägledande råd, snickeri

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt färgsättning.
- Byggnaden får åter omvandlas för bostadsändamål
- Fasaden ska vara av synligt timmer, likt befintlig.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara i enlighet med fönster typiska för byggnadens tillkomsttid
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 88 Väsby 1:66, snickeri,
byggnad nr. 5.

Österäng, Väsby 1:209, mur

Vägledande råd, Mur

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 89 Väsby 1:66, mur

Väsby 1:105, Österäng

Figur 90 Område för Väsby 1:105, Österäng utgörs av 1–2 värdefulla byggnader och är ditflyttade och har en hög ålder.

Värdebärande karaktärsdrag

Enligt uppgift är byggnaderna, verkstad och bostadshus, nedflyttade från Jämtland på 1950-talet. Byggnaderna är troligen äldre än så.

Att flera timrade byggnader flyttats till denna och närliggande fastigheter bidrar till såväl upplevelsevärde som den historiska berättelsen gällande områdets framväxt. Den samlade bebyggelsen har ett stort miljömässigt värde.

Österäng, Väsby 1:105, bostadshus nr.1

Vägledande råd, bostadshus

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av synligt timmer.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren eller i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 91 Väsby 1:105, bostadshus nr. 1.

Österäng, Väsby 1:105, verkstad nr. 2

Vägledande råd, verkstad

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt färgsättning.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av liggande knutat timmer.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning vara lika de befintliga fönstren eller i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 92 Verkstadsbyggnad nr. 2 och mur

Vägledande råd, mur

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Norrlöt 1:26, Furudal

Figur 93 Fastigheten Norrlöt 1:26, Furudal. Fastigheten har flera värdefulla byggnader, nr. 1—2. Fastigheten har tidigare utgjort handelsträdgård. Handelsträdgården producerade bland annat jordgubbar. Själva fastigheten är högt miljömässigt värde. Rågångskarta från 1917 visar en bostadsbyggnad på fastigheten.

Furudal, Norrlöt 1:26, Huvudbyggnad nr. 1

Huvudbyggnaden är tillbyggd i omgångar. Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Vägledande råd, huvudbyggnad:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner samt material.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av stående träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid

Figur 94 Furudal, Norrlöt 1:26, huvudbyggnad nr. 1.

Furudal, Norrlöt 1:26, Lada nr. 2

Vägledande råd, lada

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt färgsättning.
- Byggnaden får inredas för bostadsändamål.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel
- Fasaden ska vara av stående träpanel
- Fönstren bör anpassas till husets karaktär och ska uppföras i en utformning som är typisk för byggnadens tillkomsttid.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 95 Furudal, Norrlöt 1:26, Lada nr. 2.

Furudal, Norrlöt 1:26, jordkällare

Vägledande råd, jordkällare

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 96 Furudal, Norrlöt 1:26, jordkällare

Norrlöt 1:3, Rosenberg, Rosenbergs handelsträdgård

Figur 97 Fastigheten Norrlöt 1:3 har tidigare utgjort handelsträdgård med växthus. Handelsträdgården var verksam i åtminstone 26 år, under perioden (före) 1939 – 1975. Handelsträdgården producerade bland annat jordgubbar och hallon.

Rosenberg, Norrlöt 1:3, huvudbyggnad nr. 1.

Huvudbyggnaden är tillbyggd i omgångar. Den ursprungliga byggnaden är tidstypisk i sin äldre del och har ett kulturhistoriskt värde i landskapet.

Vägledande råd, huvudbyggnad:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på proportioner, material samt färgsättning.
- Taktäckningen ska vara av rött tegel.
- Fasaden ska vara av stående träpanel.
- Byggnadens fönster ska till form och indelning utföras så de överensstämmer med byggnadens tillkomsttid

Figur 98 Norrlöt 1:3 huvudbyggnad nr. 1.

Norrlöt 1:18, Rosenberg

Rosenberg, Norrlöt 1:18, jordkällare

Vägledande råd:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Byggnaden får inte rivs.

Figur 99 Norrlöt 1:18, jordkällare

Norrlöt 1:2, Anneberg

Norrlöt 1:2, mur

Vägledande råd:

- Kallmurad mur ska behållas till sin utformning

Figur 100 Norrlöt 1:2, mur

Område 5

Figur 101 Området utgör det som tidigare kallats Sommarnöjen och på fastigheten Väsby 1:29, kallat kämparo bedrev Frälsningsarmén tidigare vilohem.

Väsby 1:29, Kämparo

Figur 102 Byggnad 1 på fastigheten bedrevs tidigare som vilohem av Frälsningsarmén.

Kämparo, Väsby 1:29, huvudbyggnad nr. 1.

Vägledande råd, Kämparo, huvudbyggnad:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av fasspontad träpanel i stående samt liggande riktningar, likt befintlig. Dekorativa element ska behållas.
- Byggnadens fönster ska till form, material och indelning vara i enlighet med ursprunglig karaktär.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 103 Kämparo, Väsby 1:29, huvudbyggnad nr. 1.

Kämparo, Väsby 1:29, komplementbyggnad

Vägledande råd, Kämparo, komplementbyggnad:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material, färgsättning samt detaljeringsnivå.
- Ventilationsanläggningens uttryck ska bevaras
- Fasaden ska vara av liggande träpanel, likt befintlig. Fasadens indelning ska behållas.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 104 Kämparo, Väsby 1:29, komplementbyggnad nr. 2.

Väsby 1:24, trädgårdsmästarbostad, tidigare Kämparo

Figur 105 Byggnaden har tidigare utgjort trädgårdsmästarbostad, tillhörande Kämparo.

Tidigare Kämparo, Väsby 1:24, bostadshus

Vägledande råd: trädgårdsmästarbostad, tidigare Kämparo:

- Byggnaden ska bibehålla sin karaktär med avseende på volym, proportioner, material samt detaljeringsnivå.
- Fasaden ska vara av träpanel i stående samt liggande riktningar utan locklist. Dekorativa element ska behållas.
- Ursprungliga fönster och byggnadsdetaljer ska till form, material och utförande vara i enlighet med ursprunglig karaktär.
- Byggnaden får inte rivas.

Figur 106 Väsby 1:24, Kämparo, Trädgårdsmästarbostad,

Område 6

Väsby 1:92, Tegelbruket

Figur 107 Fastigheten Väsby 1:92, tegelbruket. Skorstenen

Värdebärande karaktärsdrag

Sandvikens första tegelbruk lades ner och revs under åren 1904–1905. Trettio år efter att första tegelbruket revs anlades ett nytt Sandvikens Tegelbruk. Det nya tegelbruket låg vid Sandviksvägen i planområdets östra del. Tegelbruket var i bruk 1935 - 1961 och tillverkade taktegel. Idag återstår skorstenen, murar och fundament till ugnarna, ett maskinhus samt ett plåtskjul utöver lertäkter och högar av tegel. Resten av bruket ligger i ruiner. Leran i Sandviken var av högsta kvalitet och lergropen, vart från leran togs, kvarstår som en vattenfylld grop.

Samtliga byggnader och anläggningar berättar om näringsverksamhet kopplat till Mälaren, småindustrierna och sommargästerna som har präglat Sandviken. Följande byggnader har en välbevarad karaktär och visar särskilt väl tidens byggnadsideal och bör därför betraktas som särskilt värdefulla. Fastigheten omfattas av varsamhetsbestämmelser i plan.

Vägledande råd, skorsten

- Skorstenen ska bibehållas i sin utformning med murat tegel.

Figur 108 Skorsten tillhörande tegelbruket på Väsby 1:92., nr. 1.